ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒ
(ဆဋ္ဌမမူကြမ်း)

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း		၁ - ၂
၂။	**အပိုင်း(၁)**	**- ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အခြေခံမူများ**	
	အခန်း(၁)-	ရည်ရွယ်ချက်များ	၃
	အခန်း(၂)-	အခြေခံမူများ	၄ - ၆
၃။	**အပိုင်း(၂)**	**- မြေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲခြင်း**	
	အခန်း(၁)-	အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီ ဖွဲ့စည်းခြင်း	၇ - ၈
	အခန်း(၂)-	မြေအမျိုးအစားနှင့် မြေအတန်းအစား များ သတ်မှတ်ခြင်း	၉
	အခန်း(၃)-	မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက် အလက် စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၉ - ၁၁
၄။	**အပိုင်း(၃)**	**- စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် မြေအသုံးချမှုပြောင်းလဲခြင်း**	
	အခန်း(၁)-	စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် မြေအသုံးချမှု မြေပုံရေးဆွဲခြင်း	၁၂ - ၁၄
	အခန်း(၂)-	ဇုန်များသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲခြင်း	၁၄ - ၁၇
	အခန်း(၃)-	တစ်သီးပုဂ္ဂလလျှောက်ထား၍ မြေအသုံး ချမှု ပြောင်းလဲခြင်း	၁၇ -၁၈
၅။	**အပိုင်း(၄)**	**- အစိုးရကစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ငှားရမ်းခြင်း**	၁၉ - ၂၂
၆။	**အပိုင်း(၅)**	**- မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း နှင့် ပြန်လည်အစားထိုးဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ**	၂၃ - ၂၄

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇။	အပိုင်း(၆) - မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် အယူခံခြင်း	
	အခန်း(၁)- မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ခြင်း	၂၅ - ၂၆
	အခန်း(၂)- အယူခံခြင်း	၂၇
၈။	အပိုင်း(၇) - မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခများ စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်း၊ မြေယာလွှဲပြောင်းခနှင့် ထိုက်သင့်သောတံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကိစ္စရပ်များ	၂၈ - ၃၂
၉။	အပိုင်း(၈) - တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ မြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေးများ	၃၃ - ၃၅
၁၀။	အပိုင်း(၉) - အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၏ တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေးများ	၃၆
၁၁။	အပိုင်း(၁၀) - ဥပဒေများ သဟဇာတဖြစ်စေခြင်းနှင့် ဥပဒေအသစ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း	၃၇
၁၂။	အပိုင်း(၁၁) - စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုနှင့် အကဲဖြတ်မှု	၃၈ - ၄၀
၁၃။	အပိုင်း(၁၂) - သုတေသနပြုခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း	၄၁ - ၄၃
၁၄။	အပိုင်း(၁၃) - အထွေထွေ	၄၄

အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒ (မူကြမ်း)

နိဒါန်း

၁။ မြန်မာနိုင်ငံသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံတို့ စုပေါင်းနေထိုင်လျက်ရှိသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခု၊ ပြည်နယ် ၇ ခုနှင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေတို့တွင် ပြန့်နှံ့နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံတော်သည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် တည်ရှိပြီး ပထဝီအနေအထားအရသော်လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးအရသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးအရသော်လည်းကောင်း အချက်အချာကျသည့် နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။

၂။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အဖိုးတန်သစ်တောကြီးများ၊ မြေဆီဩဇာကြွယ်ဝသည့် မြေပြန့် လွင်ပြင်များ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် သတ္တုသိုက်များ၊ ရှည်လျားသည့် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း၊ တောင်စဉ်တောင်တန်းများနှင့် နိုင်ငံ၏အသက်သွေးကြောဖြစ်သည့် ဧရာဝတီ၊ ချင်းတွင်း၊ သံလွင်၊ စစ်တောင်းစသည့် မြစ်ကြီးများအပါအဝင် သဘာဝအရင်းအမြစ် အခြေခံကောင်းများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းများရှိသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလည်းဖြစ်ပါသည်။

၃။ မြေသယံဇာတများသည် နိုင်ငံသားများ၏ စားဝတ်နေရေးနှင့် နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် ရေရှည် ရည်မှန်းချက်ချမှတ်ပြီး အထူးအလေးထား စီမံအုပ်ချုပ်၊ အသုံးချရမည့် အရင်းအမြစ်များဖြစ်ပါသည်။ မြေအရင်းအမြစ်များကို စနစ်တကျ အသုံးချစီမံခန့်ခွဲနိုင်သည်နှင့်အမျှ ပြည်သူတို့၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များ ပြည့်ဝလာစေရန်၊ လူမှုစီးပွားဘဝ မြင့်မားလာစေရန်နှင့် နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ဟန်ချက်ညီစွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၇ တွင် နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ မြေအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်ဟု လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံပိုင်သယံဇာတပစ္စည်းများအား စီးပွားရေးအင်အားစုများက ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းကို ကွပ်ကဲကြီးကြပ်နိုင်ရန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရမည်ဟု လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသားများအား ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အမွေဆက်ခံခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ တီထွင်ခွင့်နှင့် မူပိုင်ခွင့်တို့ကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ခွင့်ပြုရမည်ဟု လည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတကလည်း ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်၏ မြေသယံဇာတများကို စဉ်ဆက်မပြတ် စီမံအုပ်ချုပ်၊ အသုံးချနိုင်ရေးအတွက်

လိုအပ်နေသော ခိုင်မာတိကျသည့် မူဝါဒ တစ်ရပ် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရန် လမ်းညွှန်ခဲ့သဖြင့် **"အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ"**ကို ရေးဆွဲပြုစုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၅။ ဤအမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒသည် မြို့ပြ၊ ကျေးလက်များအပါအဝင် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ မြေအသုံးချမှုနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို မူဝါဒပါ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့်အညီ စနစ်တကျ အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော် စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးတည်ပြီး မြေနှင့် သက်ဆိုင်သောတည်ဆဲဥပဒေများ၏ ညီညွတ်မျှတမှု၊ ယင်းဥပဒေများကို အကောင်အထည်ဖော်မှုအပါအဝင် အမျိုးသားမြေ ဥပဒေသစ်တစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ မြေအသုံးချမှု သို့မဟုတ် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးက အဆုံးအဖြတ်ပေးရ မည့်ကိစ္စရပ်များအတွက် လည်းကောင်း လမ်းညွှန်ဖြစ်စေရမည်။

အပိုင်း - ၁
ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အခြေခံမူများ
အခန်း (၁)
ရည်ရွယ်ချက်များ

၆။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

(က) နိုင်ငံတော်ရှိ ပြည်သူအားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ရေရှည်တည်တံ့သည့် မြေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေး၊ သဘာဝနယ်မြေများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးတို့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊

(ခ) နိုင်ငံတော်၏မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်နေ ပြည်သူအားလုံး၏ လူနေမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးတို့အတွက် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ခိုင်မာစေရန်၊

(ဂ) တိုင်းရင်းသားများ၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသိအမှတ်ပြုပြီး အကာအကွယ်ပေးရန်၊

(ဃ) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများကို တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် လွတ်လပ်မှုရှိသော ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ ထူထောင်ရန်၊

(င) နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးညီညွတ်မျှတစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် မြေအရင်းအမြစ်အား အခြေခံသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုများဖြင့် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်၊

(စ) အထက်ပါအမျိုးသား မြေအသုံးချမှုမူဝါဒရည်မှန်းချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အမျိုးသားမြေဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရန်။

အခန်း (၂)

အခြေခံမူများ

၇။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ၏ အခြေခံမူများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

(က) ပြည်သူများ အထူးသဖြင့် လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူလယ်သမားများ၊ ဆင်းရဲသားများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် အမျိုးသမီးများ၏မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများက အသိအမှတ်ပြုထားသည့်အပေါ် အသိအမှတ်ပြုပြီး အကာအကွယ်ပေးရန်၊

(ခ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ ရှင်းလင်းလွယ်ကူခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်း၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု၊ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းခြင်းတို့ ပါဝင်စေခြင်းဖြင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်တို့ကို မြှင့်တင်ရန်၊

(ဂ) ပြည်သူများက သတင်းအချက်အလက်များကို အလွယ်တကူရယူသုံးစွဲရေး အပါအဝင်ထိရောက်သော မြေယာသတင်းအချက်အလက်များ စီမံခန့်ခွဲမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊

(ဃ) အမျိုးသားစားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုဆိုင်ရာ မြေယာ၊ သားငါး၊ သစ်တောတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များစီမံခန့်ခွဲရာတွင် လိုက်နာသင့်သည့်လမ်းညွှန်ချက်များအပါအဝင် နိုင်ငံတကာ၏ အကောင်းဆုံး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရန်၊

(င) မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေအရင်းအမြစ်များစီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်သူများပိုမိုပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်ပြုရန်၊

(စ) မြေဈေးကစားမှုအပါအဝင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရာ၌ ဈေးကွက်ကိုအခြေခံသောနည်းလမ်းများကို ပိုမိုအသုံးပြုရန်၊

(ဆ) အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒကို ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော နိုင်ငံတော်၏လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ လိုအပ်ချက်များအရ လိုအပ်သလို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ရန်၊

(ဇ) မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၊ ပြန်လည်အစားထိုး ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းနှင့် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်များကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မတရားသိမ်းဆည်းခံရခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိနေထိုင်လုပ်ကိုင်သော မြေကိုစွန့်ခွာသွားရသူများနှင့် ဌာနေကို ပြန်လာသူများ၏မြေယာ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်နေထိုင်ခွင့်များပြန်လည်ရရှိစေ ခြင်းဆိုင်ရာ တရားမျှတသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရန်၊

(ဈ) တရားရေးဆိုင်ရာပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များ သို့မဟုတ် လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် ငွေကြေးအကုန်အကျသက်သာသည့် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သောအခြားအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို အလွယ်တကူရယူအသုံးပြုနိုင်ရန်၊

(ည) မြေအသုံးချမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင်အများပြည်သူ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီတို့၏အကျိုးစီးပွားတို့ ယှဉ်ပြိုင်လာပါက အများပြည်သူ၏အကျိုးစီးပွားကို ဦးစားပေးရန်၊

(ဋ) မြေအရင်းမြစ်များ၊ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းများ ပူးပေါင်းပါဝင်ချမှတ်ရာတွင် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများအား တန်းတူညီမျှအခွင့်အရေးပေးရန်၊

(ဌ) သီးနှံနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ ရွေးချယ်အသုံးပြုခြင်းတို့ကို လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရန်၊

(ဍ) အိမ်ရာမဲ့များနှင့် မြေမဲ့ယာမဲ့ ပြည်သူများအား အိမ်ရာနှင့် မြေယာခွဲဝေအသုံးပြုခွင့်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရေးဆွဲအသုံးပြုရန်၊

(ဎ) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချရန်၊

(ဏ) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပဋိညာဉ်များကို ဥပဒေနှင့်အညီ တိကျပွင့်လင်းစွာ အကောင်အထည်ဖော်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်။

အပိုင်း - ၂
မြေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲခြင်း
အခန်း(၁)
အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီဖွဲ့စည်းခြင်း

၈။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့သည် -

(က) အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒကိုအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီကိုဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်းတာဝန် များ သတ်မှတ်ပေးရမည်၊

(ခ) အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတက တာဝန်ပေးအပ်သော ဒုတိယသမ္မတတစ်ဦးကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်များကို အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များက ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း ပါဝင်စေရမည်၊

(ဂ) အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု ကောင်စီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အထောက် အကူပြုနိုင်ရန် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

၉။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု ကောင်စီသည် -

(က) အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒကို နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး တစ်ပြေးညီ အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာဒေသအလိုက် ထိရောက်စွာ ကြီးကြပ်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်မြေအသုံးချမှု ကော်မတီအသီးသီးကို ဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ပေးရ မည်၊

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် မြေအသုံးချမှုကော်မတီ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဝန်ကြီးချုပ်ကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြေအသုံးချမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနမှ ဝန်ကြီးများ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တောင်သူလယ်သမားကိုယ်စား

လှယ်များ၊ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ရပ်မိရပ်ဖကို အဖွဲ့ဝင် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များက ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို အတွင်းရေးမှူး အဖြစ်လည်းကောင်း ပါဝင်စေရမည်။

၁၀။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့သည် အမျိုးသားမြေဥပဒေနှင့်အညီ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ မြေအသုံးချမှုကော်မတီနှင့် ခရိုင်မြေအသုံးချမှု ကော်မတီများ၊ မြို့နယ်မြေ အသုံးချမှု ကော်မတီများနှင့် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု မြေအသုံး ချမှုကော်မတီများကို သင့်လျော်သောပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၁။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၊ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီနှင့်တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့တို့သည် သက်ဆိုင်ရာကောင်စီနှင့် ဒေသဆိုင်ရာကော်မတီ အသီးသီး၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ရာတွင် အောက်ပါအချက်များကို အခြေခံရမည် -

(က) ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဦးစီးဌာနအသီးသီး၏ တည်ဆဲမြေယာမှတ်တမ်းများ၊ မြေပုံများနှင့် မှတ်ပုံတင်စနစ်များကို တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရေးအတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက် မျှဝေခြင်း၊

(ခ) နိုင်ငံတော်၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ၊ မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများအတွက် မြေအသုံးချမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသုံးချမည့် မြေပမာဏလျာထား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် တိကျမှန်ကန်သည့် သတင်းအချက်အလက်ကို အကျိုးသက်ဆိုင်သူများအား ပွင့်လင်းမြင်သာစွာသိရှိစေခြင်းနှင့် ယင်းတို့ကိုယ်တိုင် အသုံးပြုခွင့်ရရှိစေခြင်း၊

(ဂ) မြေအသုံးချခြင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားခြင်းနှင့် အခြားနည်းအသုံးပြုခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားဝင်အခွင့်အရေး ရရှိစေခြင်း၊ အငြင်းပွားမှုကို လျှော့ချခြင်းနှင့် မည်သည့် မြေအငြင်းပွားမှုကိုမဆို လွယ်ကူစွာဖြေရှင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိကျသော နယ်နိမိတ်မြေပုံများရေးဆွဲခြင်းနှင့် မြေအမျိုးအစားနှင့် မြေအတန်းအစား သတ်မှတ်သည့်စနစ် ထားရှိကျင့်သုံးခြင်း။

အခန်း (၂)
မြေအမျိုးအစားနှင့် မြေအတန်းအစားများသတ်မှတ်ခြင်း

၁၂။ အောက်ပါ ယေဘုယျ မြေအမျိုးအစားများကို အခြေခံ၍ မြေအတန်းအစားများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သည် -

(က) စိုက်ပျိုးမြေ၊

(ခ) သစ်တောမြေ၊

(ဂ) အခြားမြေ။

၁၃။ နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီပြီး သင့်လျော်သည့် မြေအမျိုးအစားနှင့် မြေအတန်းအစားများ သတ်မှတ်နိုင်ရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက မိမိတို့၏ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သော တည်ဆဲဥပဒေများပါ လက်ရှိမြေအမျိုးအစားများနှင့် မြေအတန်းအစားများကို တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အနှစ်သာရများဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ပြင်ဆင်နိုင်သည်။

အခန်း (၃)
မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲခြင်း

၁၄။ မှန်ကန်တိကျသော မြေကြီးမြေပုံ၊ မြေယာမှတ်တမ်းနှင့် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်တို့ကို စနစ်တကျ စီမံထားရှိခြင်းသည် မြေအသုံးချမှုကို စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ခိုင်မာမှုနှင့် မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဒေသ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။

၁၅။ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲခြင်းပြုရာတွင် -

(က) လက်ရှိအချိန်ထိ ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီး တိကျမှန်ကန်သော မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ထားရှိရမည်၊

(ခ) မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ခိုင်မာမှုနှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီး မှန်ကန်တိကျသော မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို လွယ်ကူစွာရယူသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသခံကိုယ်စား

လှယ်များနှင့် အပြန်အလှန်ညှိနှိုင်း၍ မြေပုံရေးဆွဲခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သော လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ ဘဏ္ဍာငွေစသည်တို့ကို လုံလောက်စွာ ခွဲဝေချထားပေးရမည်၊

(ဂ) လက်ရှိအချိန်ထိ ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီး မှန်ကန်တိကျသော မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူသုံးစွဲခွင့်ပေးခြင်းနှင့် အသုံးချခြင်းတို့သည် မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ မြေခွဲဝေချထားခြင်း၊ မြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေး လွှဲပြောင်းခြင်း၊ မြေအသုံးချမှုပုံစံပြောင်းလဲခြင်းနှင့် မြေအငြင်းပွားမှုကို ဥပဒေအရ အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်းတို့အတွက် အခြေခံအချက်အဖြစ် သတ်မှတ်ရမည်၊

(ဃ) တစ်သီးပုဂ္ဂလများ၊ ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မြေအသုံးချခွင့်ရရှိထားသည့် သို့မဟုတ် မြေကို စီမံခန့်ခွဲသည့် အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးသည် ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီး မှန်ကန်တိကျသော မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို သိရှိရယူနိုင်သော တန်းတူအခွင့်အရေးကို ရရှိစေပြီး၊ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မြေလွှဲပြောင်းခွင့်တို့ကိုလည်း ရရှိစေရမည်၊

(င) မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ မြေပုံထုတ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပြီးသည်ဖြစ်စေ၊ မပြုလုပ်ရသေးသည်ဖြစ်စေ နှစ်ကာလကြာရှည်စွာ တည်ရှိခဲ့သည့် မြေ အသုံးချသူများ၏ အခွင့်အရေးကို ဥပဒေနှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းတို့ပြုရမည်။ ထို့ပြင် ယင်းတို့၏ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ခိုင်မာခြင်းကို တိုးတက်စေရမည်။

၁၆။ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားခြင်းနှင့် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲခြင်းပြုရာတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်အောင်မြင်ရန် အောက်ပါတို့ကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း မပြုလုပ်ရသေးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူလယ်သမားများ အပါအဝင် အကျိုးသက်ဆိုင်သူများအားလုံးတို့ ရထိုက်သည့် အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် လုပ်ငန်းစဉ် တည်ထောင်ခြင်း၊

(ခ) နှစ်ကာလကြာရှည်စွာ အသုံးချခဲ့ပြီး ဒေသခံပြည်သူတို့က အသိအမှတ်ပြုထားသည့် လက်ရှိမြေအသုံးချမှုနှင့် မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးအားလုံးကို တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊

(ဂ) အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ အတွင်း မြေယာသတင်းအချက်အလက်များ စုစည်းခြင်း၊ မျှဝေခြင်းနှင့် အများပြည်သူတို့ ရယူသုံးစွဲနိုင်ရန် မြေအသုံးချမှုမြေပုံနှင့် မှတ်တမ်းများကို သင့်လျော်သော ဒစ်ဂျစ်တယ်လ်ပုံစံသို့ ပြောင်းလဲခြင်း၊

(ဃ) မြေပြင်အမှန် အသုံးချမှု၊ လက်ရှိမြေအသုံးချမှုမြေပုံများအပါအဝင် မြေယာမှတ်တမ်းများကို နှိုင်းယှဉ်ရာတွင် အရည်အသွေးမြင့် ဂြိုလ်တုပုံရိပ်နှင့် ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာအပါအဝင် သင့်လျော်သော နည်းပညာများကို ရယူအသုံးပြုခြင်း၊

(င) မြေအသုံးချမှုမြေပုံများ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပြင်ဆင်ရာတွင် မှန်ကန်သော မြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးမှတ်တမ်းများနှင့် တိုက်ဆိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(စ) ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်တွင် မြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးများကို အတည်ပြုနိုင်ရန် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်းနှင့် ဒေသခံပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်၍ မြေအသုံးချမြေပုံရေးဆွဲခြင်းနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်း၊

(ဆ) ကျေးရွာများရှိ မြေမဲ့ယာမဲ့များအား စာရင်းကောက်ယူရေးနှင့် စနစ်တကျမှတ်ပုံတင်ရေးအတွက် သမာသမတ်ကျသော လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်း ပါဝင်စေခြင်း၊

(ဇ) အပိုဒ်ခွဲ (က) မှ (ဆ) အထိပါ လမ်းညွှန်ချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ မြေအသုံးချမှုမှတ်တမ်းနှင့် မြေပုံများကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပြင်ဆင်ပြုစုနိုင်ရန်နှင့် အများပြည်သူတို့ ရယူသုံးစွဲနိုင်ရန် တိကျသည့် နည်းလမ်းများကို တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော သုတေသနပြုခြင်းနှင့် စမ်းသပ်စီမံချက်များ ပြုလုပ်ခြင်း။

အပိုင်း - ၃
စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲခြင်း
အခန်း (၁)
စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် မြေအသုံးချမှုမြေပုံရေးဆွဲခြင်း

၁၇။ (က) နိုင်ငံတော်ရှိ မြေအရင်းအမြစ်များကို စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲ အသုံးချနိုင်ရန် မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပြည့်စုံ မှန်ကန်သော သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံရမည်၊

(ခ) မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲရန် အဆိုပြုချက်များသည် လက်ရှိနေထိုင်မှု၊ မြေအသုံးချမှု၊ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ မြေယာတည်ရှိမှု၊ ကာကွယ်ထားသော နယ်မြေ၊ ကျူးကျော်မှုတို့အပေါ် မည်သို့အကျိုးသက်ရောက်နေသည်ကို မှန်ကန်စွာသိရှိနိုင်ရေးအတွက် တည်ဆဲမြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းနှင့် မြေပုံများကို အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ပြင်ဆင်ရမည်၊

(ဂ) အပိုဒ်ခွဲ (ခ)ပါ လုပ်ငန်းစဉ်ကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် အများပါဝင်သည့် နည်းလမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသရှိအကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၊ အမျိုးသား အမျိုးသမီးများနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်သည့် နည်းလမ်းကိုလည်းကောင်း အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၈။ ခရိုင်အဆင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ ပိုမိုကောင်းမွန်လွယ်ကူစေရေးအတွက် ခေတ်မီမြေအသုံးချမှုမြေပုံရေးဆွဲခြင်း၊ ဇုန်နယ်မြေသတ်မှတ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းခြင်း၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလလျှောက်ထားခြင်း နည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၉။ ခရိုင်အဆင့် မြေအသုံးချမှု အဆိုပြုစီမံကိန်းများရေးဆွဲရာတွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်စေရမည် -

(က) မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းမှတ်တမ်းများကို အများပြည်သူသို့ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ရယူသုံးစွဲခွင့်ပေးခြင်း၊

(ခ) ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းများကို စုစည်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊

(ဂ) မြို့ပြနှင့်ကျေးလက် မြေအသုံးချမှု စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲရာတွင် “အောက်ခြေမှ အထက်သို့” တင်ပြသည့်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုခြင်း၊

(ဃ) လက်ရှိမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် လက်ရှိမြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲခြင်းတို့အတွက် ဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊

(င) အများပြည်သူပါဝင်သည့် မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင်မြို့နယ်၊မြို့၊ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စု သို့မဟုတ် ကျေးရွာအဆင့်ရှိ အများပြည်သူသို့ ကြိုတင်အသိပေးခြင်းနှင့် သဘောတူညီချက် ရယူခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသုံးပြုခြင်း၊

(စ) မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲရာတွင် အထောက်အထားများကို အခြေခံသည့် ဂြိုလ်တုပုံရိပ်နှင့် ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာအပါအဝင် သင့်လျော်သောနည်းပညာများကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုခြင်း၊

(ဆ) မြေအမျိုးအစား သို့မဟုတ် မြေအတန်းအစား ပြောင်းလဲလိုသည့် နေရာများတွင် လက်ရှိအသုံးပြုမှုနှင့် လက်ရှိမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ခြင်း၊

(ဇ) မြေအရင်းအမြစ်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးကို အားပေးရန်အလို့ငှာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဂေဟစနစ်ထိန်းသိမ်းရေးဇုန်များကို စနစ်တကျဖွဲ့စည်း သတ်မှတ် ခြင်း၊

(ဈ) မြေမဲ့ယာမဲ့ပြည်သူများအား မြေယာခွဲဝေချထားနိုင်ရန် အရန်မြေနေရာ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊

(ည) အချိန်ကာလအလျောက်ဖြစ်ပေါ်သော ပြောင်းလဲမှုများနှင့်အညီ မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းများကို အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားအလိုက်ပြင်ဆင်ခြင်း၊

(ဋ) မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံသားများက ဆွေးနွေးခွင့်ရရှိနိုင်ရန် အကျိုးရှိပြီးထိရောက်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ တည်ထောင်ပေးခြင်း။

၂၀။ ဇုန်နယ်မြေသတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်သီးပုဂ္ဂလလျှောက်ထားခြင်း နည်းလမ်းဖြင့်မြေအသုံးချမှုပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်နေရာများတွင်ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများကအသိအမှတ်ပြုထားသည့် မြေအသုံးချလျက်ရှိသူများနှင့် ယင်းတို့၏အခွင့်အရေးများကို မထိခိုက်စေရ။

၂၁။ မြေအသုံးချမှုပြောင်းလဲရန် စီမံထားသည့်နယ်မြေများတွင် မြေအသုံးပြုလျက်ရှိသူများက မြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးများကို လွှဲပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိတို့၏ဆန္ဒအလျောက် လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အခန်း (၂)

ဇုန်များသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် မြေအသုံးချမှုပြောင်းလဲခြင်း

၂၂။ မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များနှင့်အညီ ခရိုင်မြေအသုံးချမှုကော်မတီ၏ အဆိုပြုမြေအသုံးချမှုမြေပုံများတွင် အောက်ပါဇုန်များအပါအဝင် နယ်မြေဒေသအခြေအနေအရ အခြားလိုအပ်သော မြေအသုံးချမှုဇုန်များကို သတ်မှတ်နိုင်သည်-

(က) မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဇုန်၊

(ခ) စိုက်ပျိုးရေးဇုန်၊

(ဂ) မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဇုန်၊

(ဃ) ကာကွယ်ထားသောနယ်မြေဇုန် သို့မဟုတ် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနယ်မြေဇုန်၊

(င) ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဇုန်၊ စက်မှုလက်မှုဇုန် သို့မဟုတ် သတ္တုတွင်းမြေဇုန်၊

(စ) စားကျက်မြေဇုန်၊

(ဆ) သစ်တောဇုန်။

၂၃။ ခရိုင်မြေအသုံးချမှု ကော်မတီသည် -

(က) မြေအသုံးချမှု စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အတည်ပြုထားသော အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီဖြစ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးနှင့် အခြားလိုအပ်

ချက်များ ပြည့်မီစေရေးတို့အတွက် သင့်လျော်သော နယ်မြေများတွင် မြေအသုံးချမှုကိုပြောင်းလဲရန် အဆိုပြုရမည်၊

(ခ) ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည်ဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံမတင်ထားသည်ဖြစ်စေ စဉ်ဆက်မပြတ် မြေအသုံးချမှု၊ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် မြေယာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးရမည်။

၂၄။ အမျိုးသားအဆင့်၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသများသည် ရေရှည်မြေအသုံးချမှု စီမံကိန်းများကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ခရိုင်မြေအသုံးချမှု ကော်မတီက အဆိုပြုထားသော မြေအသုံးချမှု စီမံကိန်းနှင့်မြေပုံများပါပြင်ဆင်ချက်များကိုအသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၅။ (က) မြေအသုံးချမှုဇုန်များအတွက် အဆိုပြုခြင်း၊ မြေပုံထုတ်ခြင်းပြုလုပ်ပြီးသည့်အခါ ယင်းတို့ကို ဒေသခံပြည်သူများ အပါအဝင် အများပြည်သူသို့ချပြ၍ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်၊

(ခ) အကျိုးထိခိုက်မှုရှိသော နယ်မြေများမှ အကျိုးသက်ဆိုင်သူအားလုံးက အဆိုပြုမြေအသုံးချမှု အပြောင်းအလဲအားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ ထောက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် ကန့်ကွက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရေးအတွက် ပထမအကြိမ်အသိပေးသည့်လုပ်ငန်းကို ကျေးရွာ သို့မဟုတ် ရပ်ကွက်တိုင်း၌ မျှတလုံလောက်သော ကာလတစ်ခုအတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်၊

(ဂ) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုမြေအသုံးချမှုကော်မတီသည် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်မှရရှိသည့် ထောက်ခံချက်နှင့်ကန့်ကွက်ချက်တို့ကို အခြေခံ၍ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသော ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာရှိ အဆိုပြု မြေအသုံးချမှုဇုန်အားလုံး သို့မဟုတ် အစိတ်အပိုင်းကို အတည်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းပြုနိုင်ရန် သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ မြို့နယ်မြေအသုံးချမှုကော်မတီသို့ တင်ပြ ရမည်၊

(ဃ) မြို့နယ်မြေအသုံးချမှုကော်မတီသည် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု မြေအသုံးချမှုကော်မတီ ၏တင်ပြချက်များကိုစုစည်း၍ အဆိုပြုမြေအသုံးချမှုဇုန်အားလုံး သို့မဟုတ် အစိတ်အပိုင်း

ကိုအတည်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းပြုနိုင်ရန် သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ ခရိုင်မြေအသုံးချမှုကော်မတီသို့ တင်ပြရမည်၊

(င) ခရိုင်မြေအသုံးချမှု ကော်မတီသည် -

(၁) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်မြေအသုံးချမှု ကော်မတီတို့၏တင်ပြချက်ကို အခြေပြု၍ ခရိုင်တစ်ခုလုံးရှိ မြေအသုံးချမှုကို ပြောင်းလဲနိုင်ရန် အဆိုပြုဇုန်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး၊ သင့်လျော်သလို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရမည်၊

(၂) ပြင်ဆင်ထားသော မြေအသုံးချမှုဇုန်များနှင့် မြေပုံများကိုအကျိုး သက်ရောက်သော သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာတွင် ဒုတိယအကြိမ် အသိပေးသည့်လုပ်ငန်းကို မျှတလုံလောက်သော ကာလအတွင်း ဒေသခံပြည်သူများအား ရှင်းလင်းချပြခြင်းနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်၊

(၃) ဒုတိယအကြိမ် အသိပေးသည့် လုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ် မြေအသုံးချမှု ကော်မတီတို့၏ တင်ပြချက်များကို ရရှိသည့်အခါယင်းတင်ပြချက်ကို အခြေခံ၍ ခရိုင်တစ်ခုလုံး၏ မြေအသုံးချမှုကို ပြောင်းလဲရန် အဆိုပြုဇုန်များအား ပြန်လည်သုံးသပ်၍ သင့်လျော်သလို အပြီးသတ် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရမည်၊

(၄) အပြီးသတ် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ပြီးသည့်အခါ မြေအသုံးချမှုဇုန်အသစ်ကို အတည်ပြုရမည်။၊

(၅) အသစ်သတ်မှတ်ထားသည့် မြေအသုံးချမှုဇုန်များကို အများပြည်သူသိရှိနိုင်ရန် မြေပြင်တွင် ထင်ရှားစွာဖော်ပြ၍ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအလိုက် မှတ်တမ်းတင်ထားရမည်၊

(၆) အတည်ပြုပြီးသော မြေအသုံးချမှုဇုန်မှတ်တမ်းကို အမျိုးသားအဆင့်၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရနယ်မြေ

များအတွင်းရှိ နှစ်ရှည်မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းတွင် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် သတင်းအချက်အလက်အဖြစ် ပေးပို့ရမည်။

အခန်း(၃)

တစ်သီးပုဂ္ဂလလျှောက်ထား၍ မြေအသုံးချမှုပြောင်းလဲခြင်း

၂၆။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၊ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသို့တစ်သီးပုဂ္ဂလမြေအသုံးချမှုပြောင်းလဲရန် လျှောက်ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်းအစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက ခွင့်ပြုရန် သင့် မသင့် စဉ်းစားရာတွင် သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မြေအသုံးချလျက်ရှိသူများ၏ မြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးများအား ကာကွယ်နိုင်ရေးအတွက် လျှောက်ထားချက်ကို အများပြည်သူသို့အသိပေးချပြခြင်း၊ ကြိုတင်နို့တစ်ပေးခြင်းနှင့် အယူခံခွင့်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို သတ်မှတ်ရမည်။

၂၇။ တစ်သီးပုဂ္ဂလများအတွက် အဆိုပြုမြေအသုံးချမှုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ယင်းပတ်ဝန်းကျင်ရှိမြေ အသုံးချလျက်ရှိသူများအပေါ် သက်ရောက်နိုင်သည့် အကျိုးထိခိုက်မှုများကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ်ရမည် -

(က) သက်ဆိုင်ရာ မြေအသုံးချမှုကော်မတီသည် အကျိုးသက်ရောက်သည့် နယ်မြေရှိ လက်ရှိနေထိုင်မှု၊ မြေအသုံးချမှု၊မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ မြေတည်ရှိမှု၊ ကာကွယ်ထားသော နယ်မြေများ၊ ကျူးကျော်မှုများနှင့် အခြားလူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းနှင့်သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များမှန်ကန်မှု ရှိ မရှိ စိစစ်အတည်ပြုခြင်း၊

(ခ) မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် မြေငှားရမ်းခြင်းပြုရေးအတွက် သုံးသပ်ခြင်းမပြုမီ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစိစစ်မှုနှင့် လူမှုရေးအကျိုး သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက်များကို အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဂ) လျှောက်ထားသူကပေးချေရမည့် အောက်ပါကုန်ကျစရိတ်များကို သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပေးသွင်းရမည့်အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ခြင်း -

(၁) သတင်းအချက်အလက် မှန်ကန်မှု ရှိ မရှိ စိစစ်အတည်ပြုခြင်း ကုန်ကျစရိတ်၊

(၂) အကျိုးသက်ရောက်သည့် နယ်မြေအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိစစ်မှုနှင့် လူမှုရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက်များ ပြုလုပ်သည့် ကုန်ကျစရိတ်။

(ဃ) အလှည့်ကျအနားပေးစနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးသော ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများနှင့် မိရိုးဖလာနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးသည့် မြေများကို အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊

(င) ပတ်ဝန်းကျင်လူ့အဖွဲ့အစည်းများက စားဝတ်နေရေးနှင့် လူမှုစီးပွားဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မျှဝေသုံးစွဲ၍ အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိနေသည့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ဂေဟစနစ်ကို အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊

(စ) မြေယာအငြင်းပွားမှုများ လျော့နည်းစေရန် အများပြည်သူ၏ သဘောထား ရယူ၍ မြေအသုံးချမှုအစီအစဉ်များကို ညီညွတ်မျှတစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အပိုင်း - ၄

အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ငှားရမ်းခြင်း

၂၈။ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေကို **လုပ်ပိုင်**ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ငှားရမ်းခြင်းပြု ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အများပြည်သူအကျိုးကို ထိခိုက်မှုမရှိစေရန်အလို့ငှာ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများကို ကြိုတင်အကြောင်းကြားခြင်း၊ သဘောဆန္ဒရယူခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစိစစ်မှုနှင့် လူမှုရေးအကျိုးသက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းများကို သက်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၉။ အပိုဒ် ၂၈ အရ ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ငှားရမ်းခြင်းတို့ကို ခေတ္တဆိုင်းငံ့ထားရမည်။

၃၀။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိစစ်မှုနှင့် လူမှုရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) နိုင်ငံတော်၏အကျိုးငှာ ပြောင်းရွှေ့ရန် အမှန်တကယ်လိုအပ်ပါက အကျိုးသက်ဆိုင်သူများအား စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနည်းလမ်းဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်စေရန် စည်းရုံးဆောင်ရွက်ရမည်၊

(ခ) ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးကိစ္စအတွက်ဖြစ်ပါက ပြောင်းရွှေ့ရမည့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၏ဆန္ဒကို ဦးစားပေးရမည်၊

(ဂ) ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၏ ဆန္ဒအရ နေရာပြောင်းရွှေ့ရန်မဖြစ်နိုင်ပါက စီမံချက်ဒီဇိုင်းကို ပြောင်းလဲ၊ ပြင်ဆင်၊ ရေးဆွဲကျင့်သုံးနိုင်သည့် နည်းလမ်းကို ရှာဖွေရမည်၊

(ဃ) နေရာပြောင်းရွှေ့ရသော အကျိုးသက်ဆိုင်သူများအား စီမံချက်၏ အကျိုးအမြတ်များကိုသိရှိစေ၍ နေရာပြောင်းရွှေ့ရသည့်အတွက် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များကို လုံလောက်စွာ ထောက်ပံ့ပေးသည့်အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်ရမည်၊

(င) မြေယာခွဲဝေချထားခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းတို့အတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ နေရာပြောင်းရွှေ့ရသော အကျိုးသက်ဆိုင်သူများကို စနစ်တကျတိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေရမည်၊

(စ) မြေမဲ့ယာမဲ့များကို မြေယာခွဲဝေချထားပေးနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်၊

(ဆ) အဆိုပြုထားသော အငှားချထားမှု သို့မဟုတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုသည့် နယ်မြေအတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင်ဖြစ်စေ လက်ရှိမြေ အသုံးချသူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝနှင့် မြေအသုံးချပိုင်ခွင့်တို့ကို မနစ်နာစေရန် အကာအကွယ်ပေးသည့် သင့်လျော်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ချမှတ်ရမည်၊

(ဇ) သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အကျိုးရှိနေသည့် ရှိရင်းစွဲပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထိန်းသိမ်းရမည်၊

(ဈ) အကျိုးသက်ဆိုင်သော မြေအသုံးချသူအားလုံးအတွက် ဘက်မလိုက်သော အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အသင့်တည်ထောင်ထားရမည်၊

(ည) အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ မပြောင်းရွှေ့မီနေထိုင်လျက်ရှိသောမြေ၊အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် တန်ဖိုးညီမျှသော သို့မဟုတ် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အိမ်ရာတည်ဆောက်ပြီးမှသာ ပြောင်းရွှေ့ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၁။ မြေယာလက်ဝါးကြီးအုပ်သိမ်းယူမှု ပြဿနာကို တားဆီးနိုင်ရန် အမျိုးသားမြေဥပဒေနှင့် မြေယာအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွင် အောက်ပါအချက်များပါဝင်စေရမည်-

(က) အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုရန် သို့မဟုတ် ငှားရမ်းရန် ခွင့်ပြုရာတွင် အများဆုံး အရွယ်အစားကို သတ်မှတ်ခြင်း၊

(ခ) ကုမ္ပဏီတစ်ခုချင်းအလိုက် ယင်း၏ စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် အခြေပြု၍ ကန့်သတ်ချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊

(ဂ) အငြင်းပွားမှုဖြစ်နေသည့် မြေများတွင် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းကို ဆိုင်းငံ့ခြင်း၊

(ဃ) မြေယာလက်ဝါးကြီးအုပ်သိမ်းယူမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို တရားရုံးတွင် အရေးယူနိုင်ရန် တားမြစ်ချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊

(င) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် မဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက် တားဆီးခြင်းတို့ပြုရာတွင် ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ပညာရှင်များ ပါဝင်စေခြင်း။

၃၂။ တောင်သူလယ်သမားများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သော အကျိုးတူလယ်ယာစနစ် စမ်းသပ်ကျင့်သုံးရာတွင် ကျေးရွာအဆင့်၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရေရှည် တည်တံ့စေရန်နှင့် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရန် စိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံချက်များမစတင်မီ အောက်ပါအချက်များကို ချမှတ်ကျင့်သုံးရမည်-

(က) လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားသည့် ကုမ္ပဏီများက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းမှတ်တမ်းများကို စိစစ်အတည်ပြုခြင်း၊

(ခ) စီမံချက်များမစတင်မီ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိစစ်မှုနှင့် လူမှုရေးအကျိုးသက်ရောက်မှု ဆိုင်ရာဆန်းစစ်ချက် ပြုလုပ်ခြင်း၊

(ဂ) ကုမ္ပဏီနှင့်ဆောင်ရွက်သော အကျိုးတူလယ်ယာစနစ်သည် သက်ဆိုင်ရာဒေသအခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိ မရှိ သိရှိနိုင်ရေးအတွက် ကုမ္ပဏီက အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးသော စမ်းသပ်စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသော စမ်းသပ်စီမံချက်တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊

(ဃ) ကုမ္ပဏီက အကျိုးတူဆောင်ရွက်မှု စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံကတိပြုပါက ယာယီအကျိုးတူ ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များကို တိကျစွာ လိုက်နာမှသာ မြေကို နှစ်ရှည်အကျိုးတူ ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခြင်း၊

(င) မြေအသုံးချမှု၊ သီးနှံအကျိုးအမြတ်ခွဲဝေမှုနှင့် သီးနှံဈေးနှုန်းသတ်မှတ်မှု အပါအဝင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးရှိသည့် အစီအစဉ်များကို ဆွေးနွေးသဘော တူညီချက် ရယူခြင်း၊

(စ) အကျိုးတူလယ်ယာစိုက်ပျိုးမှု သဘောတူညီချက်တွင် လယ်သမားအား ကုမ္ပဏီကပေးအပ်ရမည့် အကျိုးခံစားခွင့်ကို တိကျစွာ သတ်မှတ်ခြင်း။

၃၃။ အစိုးရကစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ငှားရမ်းခြင်းပြုရာတွင် လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းများကို သတ်မှတ်ရမည်။

၃၄။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုရေး အကာအကွယ်များ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် တိကျသောနည်းလမ်းကို တစ်ခုသို့မဟုတ်တစ်ခုထက်ပိုသော ရှေ့ပြေးစီမံချက်များဖြင့် သုတေသနပြုစမ်းသပ်စေရမည်။

အပိုင်း ၅

မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်အစားထိုးဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

၃၅။ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် မြေသိမ်းဆည်းခြင်းပြုရာတွင် နောင်မျိုးဆက်များ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ရေရှည်တည်တံ့သော မြေအသုံးချမှုများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစား ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၆။ မြေသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် မြေယာခွဲဝေချထားခြင်းတို့ကြောင့် လည်းကောင်း၊ မြေကို မတရားသိမ်းဆည်းခံရခြင်း သို့မဟုတ် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ခံရ၍ မြေကို စွန့်လွှတ်ခဲ့ရခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်အစားထိုး ဖြည့်ဆည်းပေး ခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အဆင့်ရှိ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ပါဝင်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းသည့် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၇။ ဤမူဝါဒပါ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အခြေခံမူများနှင့်လည်းကောင်း၊ နည်းလမ်းနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်လည်းကောင်း ညီညွတ်ရန် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရုပ်သိမ်းခြင်းနှင့် အသစ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းပြုရမည်။

၃၈။ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းပြုရာတွင် အမျိုးသားမြေဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ပြီး အောက်ပါအချက် များကိုလည်း အခြေခံရမည်-

(က) အများပြည်သူပါဝင်သော စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မှန်ကန်မျှတ၍ စနစ် ကျသောလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သတ်မှတ်ရမည်၊

(ခ) မြေအသုံးချခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဥပဒေနှင့်အညီမှန်ကန် မျှတစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော အရည်အသွေးပြည့်မီသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား တာဝန်ပေး

အပ်၍ အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် အာဏာအလွဲသုံးစားမှု မဖြစ်စေရေးအတွက် ထိန်းကျောင်းသည့် နည်းလမ်းများ သတ်မှတ်ရမည်၊

(ဂ) မြေသိမ်းယူခြင်းကြောင့် အကျိုးထိခိုက်သူများအား လျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းတို့ပြုရာတွင် ထိရောက်ပြီး ရှေ့နောက် ညီညွတ်မျှတသည့် တန်ဖိုးတွက်ချက်မှု စနစ်များကို ဖော်ပြရမည်၊

(ဃ) အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) အရ လျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ပြီးသည့်တိုင် လိုအပ်သော ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်၊

(င) အပိုဒ်ခွဲ (ဂ)နှင့်(ဃ)တို့ပါကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက်ထည့်သွင်းရမည်၊

(စ) အကျိုးနစ်နာသူ၏ ဆန္ဒအရသက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုပါက ခွင့်ပြုရမည်။

အပိုင်း - ၆

မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် အယူခံခြင်း

အခန်း (၁)

မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ခြင်း

၃၉။ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများကို ကြားနာဆုံးဖြတ်ရန် ဘက်မလိုက်သော အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် အောက်ပါအချက်များကို သတ်မှတ်ရမည်-

(က) တောင်သူလယ်သမား အကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းများကို အဆင့်တိုင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခြင်း၊

(ခ) တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းဝင်များ အကြားဖြစ်ပွားသော မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများကို သက်ဆိုင်ရာ တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်းအား ဖြေရှင်းခွင့်ပြုခြင်း၊

(ဂ) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိုင်ကြားခြင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ခုခံချေပခြင်းနှင့် အယူခံခြင်းတို့ကိုခွင့်ပြုခြင်း၊

(ဃ) လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကို မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများတွင် ဥပဒေအကူအညီပေးခွင့်နှင့် လိုအပ်သည့်သတင်းအချက်အလက်များ ရယူသုံးစွဲခွင့်ပြုခြင်း၊

(င) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရာ၌ အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် လိုအပ်ပါက အဆင်ပြေသည့် ဘာသာစကားဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း၊

(စ) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းရာတွင် အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ဘက်လိုက်မှုကင်းရှင်း၍ ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး တရားမျှတစွာ စီရင်စေခြင်း။

၄၀။ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) ဥပဒေရေးရာ အထူးကိစ္စရပ်များ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါက သီးသန့်လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားသည့် တရားသူကြီးများနှင့် ဥပဒေအရာရှိများဖြင့် စစ်ဆေးစီရင်သည့် အထူးတရားရုံးများ တည်ထောင်ထားရှိရေးအတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ခ) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းခြင်းကို စောင့်ကြည့်လေ့လာ နိုင်ရန် တိုက်ရိုက်အကျိုး ခံစားခွင့်မရှိသူများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော လွတ်လပ်သည့် စောင့်ကြည့် လေ့ လာရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းပြီး၊ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေးမှူးများ ခန့်ထားတာဝန်ပေးခြင်း၊

(ဂ) မြေနှင့်ဆက်စပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် လယ်သမားအကြားဖြစ်စေ၊ လယ်သမားအချင်းချင်းဖြစ်စေ အငြင်းပွားမှုများကို အနုညာတခုံသမာဓိနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊

(ဃ) အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း၊ လယ်သမားများနှင့် ပုဂ္ဂလိကတို့ ပူးတွဲပါဝင်သော မြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများကို လွတ်လပ်သည့် သုံးပွင့်ဆိုင် အနုညာတ ခုံသမာဓိနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းမည့် လုပ်ငန်းစဉ်တည်ထောင်ခြင်း၊

(င) တောင်သူလယ်သမားများ၊ အခြားမြေအသုံးချခွင့် ရရှိထားသူများက တည်ဆဲဥပဒေများအရ အနုညာတခုံသမာဓိရုံး၊ တရားရုံးများကို အလွယ်တကူထိတွေ့အသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့် တရားဝင်တိုင်တန်းမှုတို့ကို မှတ်ပုံတင်ထားရှိရန် သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၌ တိကျရှင်းလင်းသော လုပ်ငန်းစဉ်များ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၄၁။ အပိုဒ် ၄၀ ပါ လမ်းညွှန်ချက်များကိုအခြေခံ၍ ဘက်မလိုက်သော မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းရေးအတွက်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ယင်းတို့အား စောင့်ကြပ်လေ့လာရန် တိကျသောနည်းလမ်းကိုတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော ရှေ့ပြေးစီမံချက်များဖြင့် သုတေသနပြုစမ်းသပ်ဖော်ထုတ်ရမည်။

အခန်း (၂)

အယူခံခြင်း

၄၂။ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားမှုနှင့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် အဖွဲ့အစည်းများက တရားရုံး၌ အယူခံဝင်ခွင့်ရရှိနိုင်ရေးအတွက် သုတေသနပြုဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၃။ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အယူခံမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ရမည့်ကိစ္စများကို အများပြည်သူ ရှေ့မှောက်၌ ပွင့်လင်းမြင်သာသည့်နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၄။ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်အငြင်းပွားသူတို့၏ အယူခံအခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် စနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်သော လူမှုအဖွဲ့အစည်းနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ခွင့်ပြုရမည်။

အပိုင်း - ၇

မြေနှင့် ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခများစည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်း၊ မြေယာလွှဲပြောင်းခနှင့် ထိုက်သင့်သောတံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကိစ္စရပ်များ

၄၅။ မြေအသုံးချမှု စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ခိုင်မာခြင်း၊ မြေယာဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်မြေအရင်းအမြစ်ကာကွယ်ခြင်းတို့ကို ရေရှည်တည်ရှိစေရန် အခြေခံကျသော ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သည့် ညီညွတ်မျှတသော မြေယာခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်းနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာသော မြေယာလွှဲပြောင်းခ ကောက်ခံခြင်းတို့ကို အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၆။ မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခ စနစ်ကို အောက်ပါ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) မြေယာခွန်နှင့် အခြားအခွန်အခနှုန်းထားများ သတ်မှတ်ခြင်း၊

(ခ) မြေယာခွန်နှင့် အခြားအခွန်အခစည်းကြပ်ခြင်း၊

(ဂ) မြေယာခွန်နှင့် အခြားအခွန်အခကောက်ခံခြင်း။

၄၇။ မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခများ စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်းကို အောက်ပါ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊

(ခ) နေပြည်တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊

(ဂ) ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊

(ဃ) မန္တလေးမြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊

(င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့များ။

၄၈။ မြေအသုံးချမှုမူဝါဒ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ အခြေခံသဘောတရားများနှင့်အညီ နိုင်ငံတော် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သင့်လျော်မျှတသည့် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သော အခွန်အခများကို မြေအသုံးချသူများနှင့် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားလုံးက အချိုးကျပါဝင်စေရမည်။

၄၉။ မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခများသည် မျှတခြင်း၊ သာတူညီမျှခြင်းနှင့် သင့်လျော်ခြင်းရှိ၍ ထိုအခွန်အခများ ကောက်ခံမှု၊ ပေးသွင်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှင်းလင်းထိရောက်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရမည်။

၅၀။ မြေယာ လက်ဝါးကြီးအုပ်မှုနှင့် မြေဈေးကစားမှုတို့ကို ကာကွယ်ရန်အလို့ငှာ မြေဧကများစွာ လက်ဝယ်ထားရှိပါက ထမ်းဆောင်ရမည့်အခွန်အခ တိုးမြှင့်ကောက်ခံသည့်မှုကို ချမှတ်ရမည်။

၅၁။ အလှည့်ကျအနားပေးတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းကို အခြေခံစားဝတ်နေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် အလားတူဟု ယူဆရန်လိုအပ်ပြီး တောင်ယာအတွက်ကောက်ခံသော အခွန်နှုန်းထားမှာ သာမန်စိုက်ပျိုးသူ သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးသူမိသားစုအလိုက် ကောက်ခံသည့် အများဆုံးနှုန်း ထားထက်မပိုသော ကောက်ခံမှုဖြစ်ရမည်။

၅၂။ မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခနှုန်းထားများကို သတ်မှတ်ရန် ယေဘုယျထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့်အချက်များတွင် မြေအသုံးချမှု၊ လက်ရှိဈေးကွက်ပေါက်ဈေးနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး၊ အသုံးပြုနိုင်သည့် မြေဧရိယာ၊ လူတို့တည် ဆောက်ထားသော တိုးတက်ပြုပြင်မှုများ၏တန်ဖိုး၊ ကာကွယ်ထားသော နယ်မြေများကို ပယ်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်၊ အခြေခံဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းများ ပါဝင်ရမည်။

၅၃။ မျှတပြီးသာတူညီမျှမှုရှိသော အခွန်နှုန်းများဖြစ်စေရန် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်၊ သီးနှံထွက်ရှိမှု၊ ဈေးကွက်နှင့်ဆက်သွယ်နိုင်မှု၊ သီးနှံဈေးနှုန်းနှင့် မြေယာမှအသားတင်ထုတ်လုပ်မှုတို့အပေါ်အခြေပြု၍ တန်ဖိုးတွက်ချက်မှုပါဝင်သော လူမှုစီးပွားရေး စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းများပြုလုပ်ရမည်။

၅၄။ အခွန်နှုန်းထားများသတ်မှတ်ရာတွင် အခြေခံစားဝတ်နေရေးကို အခြေခံသည့် မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် သာမန်အခွန်အခများနှင့် စီးပွားရေးအရ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအပေါ် အခြေခံသည့် မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အထူးအခွန်အခများဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်။

၅၅။ လက်ရှိ မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့်အခွန်အခများနှင့် မြေယာခွန်အုပ်ချုပ်ရေးကို ပြင်ဆင်နိုင်ရန် အောက်ပါအချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ သုတေသနပြုလုပ်ရမည်-

(က) မျှတ၍ သာတူညီမျှမှုရှိသော အခွန်နှုန်းထားဖြင့် ကောက်ခံရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများသတ်မှတ်ခြင်း၊

(ခ) မြေယာအနည်းငယ်သာလုပ်ကိုင်သူများနှင့် ရိုးရာနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးသူများအား စားဝတ်နေရေး လုံခြုံခိုင်မာမှုအတွက် သင့်လျော်သော ခွင်းချက် သို့မဟုတ် အခွင့်အရေးပေးခြင်း၊

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရများက သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်သည့် မြေ၏ကာလတန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက် စံနှုန်းများနှင့် မြေယာခွန်နှုန်းထားများကို သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးတွင် ကြော်ငြာထားခြင်း၊

(ဃ) မြေအသုံးချသူအားလုံးထံမှ မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခများ စည်းကြပ်ကောက်ခံရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် အုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်း၊

(င) မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခနှုန်းထားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် မျှတမှုနှင့် သာတူညီမျှမှုမရှိပါက မြေအသုံးချသူများက ပြန်လည် တင်ပြခွင့်ရရှိနိုင်ရန် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လွယ်ကူပြီး ဘက်မလိုက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ် တည်ထောင်ခြင်း။

၅၆။ မြေဝယ်ယူခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ ချေးငွေအတွက် အာမခံတင်သွင်းခြင်းနှင့် အခြားနည်းဖြင့် မြေအသုံးချခွင့် လွှဲပြောင်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် သင့်လျော်မျှတသည့် စရိတ်ဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြု သော မြေယာဈေးကွက်များ ချောမွေ့စွာလည်ပတ်ရေးနှင့် စနစ်တကျဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး အတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၇။ ထိုက်သင့်သောမြေယာလွှဲပြောင်းခနှင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များသည် မျှတခြင်း၊ သာတူညီမျှခြင်းနှင့် သင့်လျော်ခြင်းရှိရမည့်ပြင် အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ ပေးသွင်းခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ရှင်းလင်းမှု၊ ထိရောက်မှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရမည်။

၅၈။ မြေယာဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စေရန် မှန်ကန်သော မြေယာသတင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူက သိရှိရယူနိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ အနာဂတ်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် မြေယာလွှဲပြောင်းမှုများကို ထိရောက်စွာ

ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ တစ်နေရာတည်းတွင် စုပေါင်းဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို သုတေသနပြု၍ တည်ထောင်ရမည်။

၅၉။ မြေယာဈေးကွက်ရှိ များပြားလာသော မြေယာလွှဲပြောင်းမှုများကို အချိန်မီတိကျစွာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် မြေယာဈေးကွက်တွင် ပါဝင်သူအားလုံးထံမှ မြေယာသတင်းအချက်အလက်ရယူခြင်းနှင့် မြေယာလွှဲပြောင်းမှုအတွက် အဖိုးအခများ ကောက်ခံ၍ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဘဏ္ဍာငွေသို့ပေးသွင်းရမည်။ ယင်းဘဏ္ဍာငွေမှ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း၊ မြေယာမှတ်တမ်း ထားရှိသော အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ခေတ်မီစေခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုတို့အတွက် ကျခံသုံးစွဲရမည်။

၆၀။ ထိုက်သင့်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကောက်ခံခြင်း ပြုနိုင်ရေးအတွက် -

(က) မြေယာလွှဲပြောင်းမှုကိုမှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ထိုက်သင့်သည့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ပေးဆောင်စေရန်နှင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် တိမ်းရှောင်မှုမရှိစေရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်၊

(ခ) ထိုက်သင့်သည့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များသည် မျှတခြင်း၊ သာတူညီမျှရှိခြင်း၊ သင့်လျော်ခြင်း ရှိရမည်၊

(ဂ) အခွန်တံဆိပ်ခေါင်းများကို ကြိုတင်ရောင်းချ၍ မှတ်တမ်းရေးသွင်းခြင်း၊ မြေတန်ဖိုးအရ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကောက်ခံ ပေးသွင်းသည့် သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း အားလုံးတွင် သတ်မှတ်နှုန်းထားများကို ထင်ရှားစွာ ကြော်ငြာခြင်းပြုရမည်၊

(ဃ) မြေအသုံးချသူ၏ အိမ်ထောင်ဖက်ကို မှတ်ပုံတင်မှတ်တမ်းတွင် စာရင်းဖြည့်သွင်းခြင်း၊ အမွေဆက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် လက်ရှိမှတ်ပုံတင်ထားသည့် မြေအသုံး ပြုသူ၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးသို့ ပေးကမ်းခြင်းပြု၍ မြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေး လွှဲပြောင်းရာတွင် ထိုက်သင့်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကင်းလွတ် ခွင့်ပြုနိုင်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်၊

(င) နိုင်ငံတော်က မြေအသုံးချသူ၊ ယင်း၏ အိမ်ထောင်ဖက်နှင့် မိသားစုသို့လည်းကောင်း၊ တရားဝင်မြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေးများကို မှတ်ပုံမတင်ရသေးသည့် အဖွဲ့အစည်းသို့လည်းကောင်း မြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေးလွှဲပြောင်းရာတွင် ထိုက်သင့်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်၊

(စ) အစိုးရကစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် ငှားရမ်းခြင်း သို့မဟုတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းတွင် အဖိုးအခသို့မဟုတ် ထိုက်သင့်သည့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကို မြေ၏အမှန်တန်ဖိုး၊ တိုးတက်ပြုပြင်မှုများ၊ သီးနှံများ၊ မြေပေါ်မြေအောက်ရှိ အခြားသဘာဝသယံဇာတများ အပေါ် အခြေပြု၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၆၁။ အပိုဒ် ၆၀ ပါလမ်းညွှန်ချက်များကို အခြေခံ၍ ထိုက်သင့်သည့်တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်းပြုရန်တိကျသောနည်းလမ်း တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော နည်းလမ်းများကို ရှေ့ပြေးစီမံချက်များဖြင့် သုတေသနပြု စမ်းသပ်ရမည်။

အပိုင်း - ၈

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ မြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးများ

၆၂။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့၏ ရိုးရာမြေအသုံးချမှု အလေ့အကျင့်များကို သိရှိလိုက်နာကျင့်သုံးရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ ရိုးရာမြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေး အပြည့်အဝရရှိရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ယင်းအခွင့်အရေးကို ကာကွယ်နိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ဘက်မလိုက်သော အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို အသင့်အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း ရိုးရာမြေအသုံးချမှုစနစ်ကို အမျိုးသားမြေဥပဒေ၌ ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။

၆၃။ မြို့နယ်မြေအသုံးချမှု ကော်မတီ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု မြေအသုံးချမှုကော်မတီများ ပါဝင်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် မြေအသုံးချမှုမြေပုံနှင့် မှတ်တမ်းများကို အောက်ပါတို့အတွက် ပြုစုပြင်ဆင်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ရမည်-

(က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ နေထိုင်သည့် သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ စားဝတ်နေရေးအတွက် မြေအရင်းအမြစ်များကို ရိုးရာဓလေ့အရ အသုံးပြုသည့် နယ်မြေဒေသများတွင်မြေကို လက်ဝယ်ထားရှိမှု၊ အသုံးချမှု၊ မြေယာတည်ရှိမှုနှင့် ခွဲဝေလုပ်ကိုင်မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အမှန်အတိုင်းသိရှိနိုင်ရန်၊

(ခ) လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အသင့်ဖြစ်စေရန်၊

(ဂ) ကျူးကျော်မှုများနှင့် မြေအသုံးချမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အခြားဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ရာတွင် မှန်ကန်မှုရှိစေနိုင်ရန်။

၆၄။ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာမြေအသုံးချမှု မြေပုံနှင့်မှတ်တမ်းများ ပြုစုပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) ရိုးရာမြေအသုံးချမှုအလေ့အထများကို ကျွမ်းကျင်သည့် တိုင်းရင်းသားပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ခေါင်းဆောင်များကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ ယင်းတို့ကိုလည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေရမည်၊

(ခ) လက်ရှိမြေအသုံးချမှုကို မှတ်တမ်းနှင့် မြေပုံများတွင် ဖော်ပြထားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ **မြေအသုံးချလျက်ရှိသည့်** တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာအခွင့်အရေးများ၊ မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး တို့ကို အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ရမည်၊

(ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အဖွဲ့အစည်းများတွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော အကျိုးသက်ဆိုင်သူတို့၏ အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုပြီး ယင်းတို့၏ မြေအသုံးချမှုကို မှတ်ပုံတင်နိုင်ရန် တည်ဆဲဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

၆၅။ ရှေးရိုးစဉ်လာမြေကို ရိုးရာနည်းလမ်းများဖြင့် စိုက်ပျိုးသော တစ်သီးပုဂ္ဂလ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများ၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် အငြင်းပွားမှုအပေါ် ဆုံးဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၌တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ခေါင်းဆောင်များနှင့် ရပ်မိရပ်ဖများကို ပါဝင်စေရမည်။

၆၆။ သစ်တောမြေ၊ လယ်ယာမြေ သို့မဟုတ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းတို့တွင် အကျုံးဝင်လျက်ရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ဘိုးဘပိုင်မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားမြေ ဥပဒေသစ်နှင့်အညီ မြေအမျိုးအစားနှင့် မြေအတန်းအစား ပြန်လည် သတ်မှတ်ပြီး မြေအသုံးချလျက်ရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများက မှတ်ပုံတင်ခြင်း မပြုရသေးမီ အခြားမြေအသုံးချသူ တစ်ဦးဦးထံ မြေခွဲဝေချထားခြင်းကို ယာယီအားဖြင့် ဆိုင်းငံ့ထားရမည်။

၆၇။ အမျိုးသားမြေ ဥပဒေသစ်ပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ခိုင်မာသော မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် တည်ဆဲဥပဒေများအရ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ရှိသောမြေများကို နှစ်ရှည်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငှားရမ်းခြင်းကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ မြေနှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းတို့ ဆုံးရှုံးမှုမရှိ စေရန် အကာအကွယ်ဖြစ်ရမည်။

၆၈။ စိုက်ပျိုးမြေ သို့မဟုတ် သစ်တောမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် မြေပေါ်တွင် အလှည့်ကျအနားပေး တောင်ယာမြေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြေအသုံးချခွင့်ကို မှတ်ပုံတင် နိုင်ရေးအတွက် အမျိုးသားမြေ ဥပဒေသစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

၆၉။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကို ခုခံနိုင်သည့် စွမ်းရည်များ တိုးတက်စေရန်နှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံစေရန် အလို့ငှာ ယင်းတို့၏ မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့် ခိုင်မာစေရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအလေ့အထများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၇၀။ အပိုဒ် ၆၉ ပါဖော်ပြချက်များကို အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများက ကူညီပံ့ပိုးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၇၁။ အမျိုးသားမြေ ဥပဒေသစ်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု မြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေးများနှင့် သက်ဆိုင်သောအငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် ရိုးရာတိုင်းရင်းသားအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေး လက်တွေ့လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို သတ်မှတ်နိုင်ရန် အမျိုးသားမြေ ဥပဒေသစ်တွင် ပါဝင်စေရမည့်ပြင် အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လူအများကလေးစား၍ ဩဇာတိက္ကမ ရှိသူများကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိစေရမည်။

၇၂။ မတရားသိမ်းဆည်းခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိနေထိုင်လုပ်ကိုင်သော မြေကို စွန့်ခွါသွားရသော တိုင်းရင်းသားများ မိမိနေရပ်ဒေသသို့ ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်လိုပါက နိုင်ငံတကာ အကောင်းဆုံး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ လုံလောက်သည့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် နေထိုင်ခွင့်တို့ ရရှိစေရန် စနစ်တကျ စီမံဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုင်း - ၉
အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၏ တန်းတူညီမျှအခွင့်အရေးများ

၇၃။ အမျိုးသမီးများအား ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို ပပျောက်စေရေးဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတို့အရ အမျိုးသားမြေဥပဒေ သစ်ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများသည် အောက်ပါအခွင့်အရေးများကို တန်းတူရရှိစေရန် ပြဋ္ဌာန်းရမည်-

(က) မြေကို တစ်ဦးတည်းအမည်ပေါက်ထားရှိခွင့်၊ ပူးတွဲအမည်ပေါက် ထားရှိခွင့်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊

(ခ) ဥပဒေအရ မြေယာခွဲဝေချထားခံပိုင်ခွင့်နှင့်မြေယာစီမံခန့်ခွဲခွင့်၊

(ဂ) မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အမွေ ဆက်ခံခွင့်၊

(ဃ) ခင်ပွန်းကွယ်လွန်သည့်အခါတွင်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းခွဲဝေရာတွင်ဖြစ်စေ၊ လင်မယား ကွာရှင်းရာတွင်ဖြစ်စေ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆက်ခံခွင့်၊

(င) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာ ကျင့်သုံးမှုနှင့် စနစ်များအပါအဝင် နိုင်ငံသားအားလုံး၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ မြေယာလွှဲပြောင်းမှုနှင့် ဆက်ခံမှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ကိုယ်စားပြုပိုင်ခွင့်၊

(စ) လိုအပ်ချက်အရမြေသိမ်းယူခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်အစားထိုးဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ကိုယ်စားပြုပိုင်ခွင့်၊

(ဆ) မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတင်းအချက်အလက် ကောက်ယူခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်းတို့ ပြုရာတွင် ပါဝင်ခွင့်၊

(ဇ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အဖွဲ့အစည်းဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများကို ဥပဒေများအရ အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပြီး ယင်းတို့၏ မြေအသုံးချမှုကို မှတ်ပုံတင်နိုင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

အပိုင်း - ၁၀

ဥပဒေများ သဟဇာတဖြစ်စေခြင်းနှင့် ဥပဒေအသစ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း

၇၄။ (က) နိုင်ငံတော်ရှိ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သော တည်ဆဲဥပဒေအားလုံးကို သဟဇာတ ဖြစ်စေရေးအတွက် ဤအမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒကို လမ်းညွှန်အဖြစ် အသုံးပြု၍ အမျိုးသား မြေဥပဒေသစ်ကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရမည်၊

(ခ) အမျိုးသားမြေ ဥပဒေရေးဆွဲရာ၌ ဤအမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒပါ အများ ပြည်သူပူးပေါင်းပါဝင် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကျင့်သုံး ရမည်၊

(ဂ) အမျိုးသားမြေ ဥပဒေကို ရေးဆွဲရာတွင် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်သည့် လုပ်ငန်း စဉ်နှင့် အဓိကလုပ်ငန်းအဆင့်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-

(၁) အမျိုးသားမြေ ဥပဒေကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရသည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တို့ကိုအများပြည်သူ၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ ဌာန၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အကျိုး သက်ဆိုင်သူများအား အောက်ခြေအထိ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေး ပွဲများ ကျင်းပအသိပေးခြင်းနှင့် အခြားသင့်လျော်သော နည်းလမ်းများ ဖြင့် အသိပေးခြင်း၊

(၂) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ဒေသအတွင်းရှိ အခြားနိုင်ငံများ၏အတွေ့ အကြုံများကို လေ့လာ၍ နိုင်ငံတော်၏ထူးခြားသော အခြေ အနေများ၊ တွေ့ကြုံနေရသောပြဿနာများ၊ နိုင်ငံအတွင်းရှိမြေနှင့် အခြားသဘာဝ သယံဇာတများကို အသုံးပြုသူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကိုအခြေပြုလျက် အမျိုးသားမြေ ဥပဒေ(မူကြမ်း)ကိုပြုစု၍ မီဒီယာများအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများနှင့် အများပြည်သူတို့က သုံးသပ် အကြံပြုနိုင်ရေး အတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(၃) အမျိုးသားမြေဥပဒေ(မူကြမ်း)နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားအဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကျင်းပရာတွင် အကျိုးသက်ဆိုင်သူအားလုံး ပါဝင် စေခြင်း၊

(၄) အမျိုးသားမြေ ဥပဒေ (မူကြမ်း)ကိုအပြီးသတ် ပြင်ဆင်၍ ပြည်ထောင် စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း။

အပိုင်း - ၁၁

စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုနှင့် အကဲဖြတ်မှု

၇၅။ (က) နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံးတွင် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လေးစားလိုက်နာခြင်းတို့ကို အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီက အချိန်ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် စောင့်ကြည့် လေ့လာခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်မှုတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်၊

(ခ) အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီသည် မြေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ မြေယာချထားခြင်းနှင့် မြေအသုံးချမှု စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်များ အရည် အသွေးကောင်းမွန်စေခြင်း၊ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒ အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လေးစားလိုက်နာခြင်း စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစီရင်ခံခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများထုတ်ပြန်ရမည်၊

(ဂ) စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်မှုအစီရင်ခံစာကို အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့အစည်းများ၊ တောင်သူလယ်သမားများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသက်ဆိုင်သူများတို့ထံမှ မှန်ကန်၍ ခိုင်လုံသော သက်သေအထောက်အထားများကို အခြေခံ၍ ပြုစုရမည်၊

(ဃ) စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်မှုကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် -

(၁) မြေသိမ်းဆည်းခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်အစားထိုး ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၂) မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် မြေယာအခွင့်အရေးများ တောင်းဆိုခြင်း အပေါ်ဘက်လိုက်မှုကင်းသော ဖြေရှင်းမှုဖြင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၃) မြေယာအခွင့်အရေး တောင်းဆိုမှုဖြစ်ပွားရသည့် အကြောင်းရင်းနှင့် နေရာကို စိစစ်ရမည်၊

(၄) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာမြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးများကို တရားဝင် အသိ အမှတ်ပြုခြင်းနှင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၅) မြေခွဲဝေချထားခြင်း မြေပုံများနှင့်မှတ်တမ်းများကို နောက်ဆုံးအထိ ပြည့်စုံပြီး တိကျမှန်ကန်စေရန် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ရှိ မရှိစိစစ်ရမည်၊

(၆) အများပြည်သူပါဝင်သော မြေအသုံးချမှု စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်း စဉ်များ တည်ထောင်ခြင်းနှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၇) သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအကြား ဆက်သွယ်မှု၊ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှု အခြေအနေကို စိစစ်ရမည်၊

(၈) မတရားမြေသိမ်းယူမှုကို ကာကွယ်ရေးအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကာအကွယ်များကို အသုံးပြုခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၉) အစိုးရကစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ငှားရမ်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များကို လေးစားလိုက်နာခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ် ရမည်၊

(၁၀)ညီညွတ်မျှတသော မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခွန်အခ နှုန်းထားများ၊ မြေလွှဲပြောင်းခ ကောက်ခံသည့် နှုန်းထားများနှင့်ထိုက်သင့်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များကို သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သော စီမံ အုပ်ချုပ်ခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၁၁)အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒအရ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ် ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အခြားလိုအပ်ချက်များကို ပြုစုပြီး အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် အကျိုးသက်ဆိုင်သူအားလုံးတို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက် သည့် နည်းလမ်းကိုကျင့်သုံးခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၁၂)အများပြည်သူအကျိုးငှာ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒကို သတ်မှတ်အချိန်ကာလ အလျောက်ပြင်ဆင်ခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၁၃)အမျိုးသားမြေ ဥပဒေနှင့် ဤအမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒကို အခြေခံ၍ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သော တည်ဆဲဥပဒေများကို သဟဇာတဖြစ်ခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(၁၄)မြေအသုံးချမှု ကော်မတီအဆင့်ဆင့်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ ထိရောက်မှု ရှိ မရှိ စိစစ်ရမည်၊

(င) စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုနှင့်အကဲဖြတ်မှု တွေ့ရှိချက်များ၊ စိစစ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များကို လွှတ်တော်၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများသို့နှစ်စဉ်တင်ပြပြီး ပြည်သူလူထုအား အသိပေးရမည်။

အပိုင်း - ၁၂

သုတေသနပြုခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း

၇၆။ အများ ပြည်သူတို့ မြေအသုံးချခွင့် အခွင့်အရေးကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရေး၊ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒကျင့်သုံးမှု အားကောင်းလာစေရေးနှင့် အများ ပြည်သူတို့၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ရေးတို့အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ဒေသခံများ ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အမျိုးသား မြေဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် ဤမူဝါဒပါ ချမှတ်ထားသော ဆောင်ရွက်ချက်များကို စမ်းသပ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း တို့ပြုရမည်။

၇၇။ သုတေသနပြုခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်းနှင့် ရှေ့ပြေးစီမံချက်များအတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ရမည်-

(က) အမှန်မြေအသုံးချမှုစာရင်းကို အသေးစိတ်စိစစ်ခြင်း၊ မြေအမျိုးမျိုး အသုံးချမှုနှင့် ထိုသို့အသုံးချသည့်အတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု၊

(ခ) အဆိုပြုထားသည့် အများပြည်သူပူးပေါင်းပါဝင်သော မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဇုန်သတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အကောင်းဆုံး အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု၊

(ဂ) မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကိုကာကွယ်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများ၊

(ဃ) မြေအသုံးချမှုမှတ်တမ်းများနှင့် မြေပုံများကို အတည်ပြုနိုင်ရန် အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ပြင်ဆင်နိုင်သောအကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများ၊

(င) မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုအမျိုးမျိုးအတွက် အကောင်းဆုံး ဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အသုံးပြုရသည့်ထိရောက်သောနည်းလမ်းများ၊

(စ) တိကျသည့်မြေယာလွှဲပြောင်းမှုကိုအခြေခံသည့် ဒေသအလိုက် မြေအမျိုးမျိုး အတွက် ဈေးကွက်တန်ဖိုး အချက်အလက်များနှင့် ဈေးကွက်ဦးတည်ချက်များ၊

(ဆ) ဒေသအမျိုးမျိုးတွင် မြေအမျိုးမျိုးကို စဉ်ဆက်မပြတ် အသုံးချရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများ၊

(ဇ) လက်ရှိမြေအသုံးချသူများနှင့် နေထိုင်သူများသည် မြို့ကြီးများနှင့်မြို့များသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်မှုအတွက် မြို့ပြဒေသများတွင်လည်းကောင်း၊ လက်ရှိ အိမ်ရာများနှင့် အနီးအနားတွင်လည်းကောင်း နေရာချထားပေးနိုင်ရေး အတွက် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ငွေဖြင့် အိမ်ရာများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းနှင့် စားဝတ်နေရေး အထောက်အပံ့ပေးသည့် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများ၊

(ဈ) သစ်တောမြေ၊ စိုက်ပျိုးမြေ၊ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ၊ မြို့မြေ၊ ရွာမြေများအတွက် လက်ရှိမြေအသုံးချမှုမှတ်တမ်းနှင့် မြေပုံများကို အတည်ပြုခြင်းနှင့်လက်ရှိအချိန်အထိပြည့်စုံပြီး မှန်ကန်တိကျစေရန် ပြင် ဆင်ခြင်းအတွက် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများ၊

(ည) ဓလေ့ထုံးတမ်းအရမြေအသုံးချမှု သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း မရှိ သော မြေအသုံးချမှုတောင်းဆိုချက်များကို တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုရန် ဓလေ့ထုံး တမ်းဥပဒေကို သင့်လျော်စွာ ကျင့်သုံးခြင်း၊

(ဋ) မြေဆီလွှာအမျိုးအစား၊ မြေယာ တည်ရှိမှု၊ အခြားမြေယာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ သင့်လျော်သော မြေအသုံးချနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ရွေးချယ်ကျင့်သုံးခြင်း၊

(ဌ) အများပါဝင်၍ မြေအသုံးချမှုမြေပုံရေးဆွဲခြင်း၊ လက်ရှိမြေအသုံးချမှု အခွင့် အရေးများကို စိစစ်အတည်ပြုခြင်း၊ အများပြည်သူက မိမိတို့နေထိုင်ရာ အနီးတွင် မြေယာသတင်းအချက်အလက်အမှန်များကို ရယူအသုံးပြုနိုင်ရေး အတွက် လွယ်ကူချောမွေ့စေသော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာကို လိုအပ်သလို အသုံးပြုခြင်း၊

(ဍ) အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒပါ သုတေသနပြုခြင်းနှင့် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက် ခြင်းနည်းလမ်းများအပြင် အခြားသင့်လျော်သော မြေအသုံးချ မှုနည်းလမ်း ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဃ) မတရားသိမ်းဆည်းခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိနေထိုင်လုပ်ကိုင်သော မြေကို စွန့်ခွာသွားရသူများ၏ မြေယာ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် နေထိုင်ခွင့်များ ပြန်လည်ရရှိစေရန် သုတေသနပြုခြင်း၊

(ဏ) နိုင်ငံသားများ၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စားဝတ်နေရေး၊ အမျိုးသား စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ အမျိုးသား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ လူမှုရေး အာမခံချက်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် အကျိုးအမြတ်များအပေါ် သက်ရောက်မှုတို့ကို သိရှိနိုင်ရန် မြေအသုံးချမှု ပြောင်းလဲမှုကို အခါအားလျော်စွာ သုတေသနပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၇၈။ သုတေသနပြုခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်းနှင့် ရှေ့ပြေးစီမံချက်များဆောင်ရွက်ရန်အတွက် စီမံကိန်းအဆိုပြုရာတွင် သက်ဆိုင်ရာဒေသခံလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများကိုအဆင့်တိုင်းတွင် ပါဝင်ခွင့်ပြုရမည်။

၇၉။ သုတေသနတွေ့ရှိချက် ရလဒ်များနှင့်အညီ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒ၊ အမျိုးသားမြေဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဆက်စပ်ဥပဒေများကို လိုအပ်သလိုပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းနှင့် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းရေးဆွဲခြင်းများတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားအသုံးပြုရမည်။

အပိုင်း - ၁၃

အထွေထွေ

၈၀။ ဤမူဝါဒကို မြေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်သေခံချက်များအပေါ် အခြေပြုသည့် သုတေသနရလဒ်နှင့် အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး အများပြည်သူ ပါဝင်သော ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်များမှ တင်ပြချက်များကို ထင်ဟပ်စေရန် ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော နိုင်ငံတော်၏ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ လိုအပ်ချက်များအရ အနည်းဆုံး ငါးနှစ်တစ်ကြိမ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်းတို့ကို လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ရမည်။